

Жукова Н. М.,

доцент кафедри іноземних мов
Запорізького національного технічного університетуРЕПРЕЗЕНТАЦІЯ КОНЦЕПТУ YARN
В АВСТРАЛІЙСЬКІЙ АНГЛОМОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ
КІНЦЯ ХІХ – СЕРЕДИНИ ХХ СТОЛІТЬ

Анотація. Статтю присвячено вивченню лінгвокультурної спадкоємності специфічного концепту YARN в австралійській англомовній картині світу кін. ХІХ – сер. ХХ ст.ст. Проаналізовано інноваційні вербальні засоби та способи репрезентації концепту. Досліджено модифікації в структурі концепту.

Ключові слова: австралійська англомовна картина світу, лінгвокультурна спадкоємність, код культури, специфічний концепт YARN, метафора, структура концепту.

Постановка проблеми. Останні десятиріччя активно ведеться дослідження унікальності лінгвокультурного простору різних націй шляхом аналізу концептів (О.Л. Бессонова, В.А. Маслова, М.В. Піменова, А.М. Приходько, Z. Kövecses та ін.). **Актуальність** нашої роботи зумовлена необхідністю вивчати ці інформаційні структури в діячості, щоб висвітлити формування своєрідного світобачення мовців, зокрема носіїв австралійської англомовної картини світу (далі – АВАКС), для якої донорською стала картина світу носіїв британського аргю, транспортіваних в Австралію. Оригінальність даної картини світу проявляється у специфічних концептах, до яких належить концепт YARN / СПІЛКУВАННЯ, ключовим словом-репрезентантом якого став британський арготизм.

Нами вже проаналізовано лінгвокультурну спадкоємність концепту YARN в АВАКС кінця ХVІІІ – середини ХІХ століть [1]. **Наукову новизну** цієї роботи становить аналіз еволюції засобів репрезентації концепту YARN в АВАКС, дослідження модифікацій у структурі концепту, які відбулися в кінці ХІХ – середині ХХ століть.

Мета розвідки полягає в тому, щоб дослідити, як проявляється лінгвокультурна спадкоємність концепту YARN в АВАКС у кінці ХІХ – середині ХХ століть, які інновації застосовуються для його вербалізації. Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання: визначити, які засоби та способи репрезентації концепту в АВАКС кінця ХVІІІ – середини ХІХ століть було збережено в кінці ХІХ – середині ХХ століть, проаналізувати нові мовні одиниці та способи вербалізації концепту, дослідити зміни в його структурі.

Об'єктом дослідження є специфічний концепт YARN / СПІЛКУВАННЯ в австралійській англомовній картині світу кінця ХІХ – середині ХХ століть.

Предмет аналізу – еволюція концепту YARN / СПІЛКУВАННЯ в австралійській культурі, спадкоємність та інновації в засобах і способах його вербалізації, в його структурі в АВАКС кінця ХІХ – середині ХХ століть, порівняно з кінцем ХVІІІ – серединою ХІХ століть.

Матеріал дослідження становлять мовні одиниці, які репрезентують концепт YARN в АВАКС кінця ХІХ – середині ХХ століть. Джерелом матеріалу виступили художні та історичні твори, видані в Австралії та Англії за період кінця ХІХ – середині ХХ століть, а також авторитетний регіональний словник.

Виклад основного матеріалу дослідження. Завдяки наявності імені концепту можливим є аналіз синонімічних відповідників ключового слова-репрезентанта, його лексичної та синтаксичної сполучуваності, вивчення ознак концепту, репрезентованих мовними і концептуальними метафорами.

Австралізми *yarn* і *to yarn* не зазнали семантичного розвитку в англійській мові Австралії (далі – АВА) кінця ХІХ – середині ХХ століть: *yarn* «a chat, a discussion», *to yarn* «to talk, to chat». Проте лексична одиниця *yarn* виступила базою морфологічної деривації для іменника *varner* «a person who tells yarns»: «*Old Rosey, an inveterate varner ...*» [8, с. 49]. Вона ж увійшла до складу композита: «... *Bob the bush-varner, who can tell tall ones himself*» [24, с. 3].

В АВА збереглися ФО з компонентом *yarn* (*to pitch a yarn to smb., a tall yarn*): «... *you can pitch your own yarn to him*» [11, с. 41], «... *settling himself down for a tall yarn ...*» [41, с. 214]. Крім того, утворилася нова ФО – *snake yarn* «a tall story»: «*They are all facts ... not merely 'snake' yarns!*» [цит. за: 3, с. 605].

Номінативне поле концепту значно розширилося за рахунок синонімічних відповідників лексеми *yarn*. Іменник *yarn* вступає в синонімічні відносини з іменниками *anecdote, chat, conversation, cuffer, dinkum (straight) oil, discussion, dit, fairy (twister), ghost-story / hair-raiser, good oil, gossip, legend, lie, mag, parable, plod, story, tale, talk, wongi(e), yabber, yacker*; дієслово *to yarn* – з *to chat, to gossip, to mag, to talk, to wongi, to yabber*.

Як і в АВА кінця ХVІІІ – середині ХІХ століть, іменник *yarn* використовується у зворотах, аналогічних за структурою зворотам з іменниками *chat, conversation, story, tale*. В кінці ХІХ – середині ХХ століть ця одиниця встановлює синтаксичну сполучуваність, характерну для лексем *gossip, lie*:

to have a CHAT / CONVERSATION with sb. about sth. to have a GOSSIP with sb.	to have a YARN about sth. «... <i>have a yarn about this ...</i> » [21, с. 22]. to have a YARN with sb. «... <i>have a yarn with him ...</i> » [50, с. 23].
to get into a CONVERSATION	to get into a YARN «... <i>he got into a yarn with Alf</i> » [26, с. 291].

to tell sb. a STORY	to tell (sb.) a YARN «... <u>tell a good yarn</u> » [14, с. 134], « <u>Tell us some yarn ...</u> » [26, с. 291].
to make up a STORY	to make up a YARN « <u>A lot of the yarns are made up ...</u> » [50, с. 28].
a STORY / TALE of	YARNS of «... <u>yarns of their adventures ...</u> » [23, с. 170].
a dirty LIE	dirty YARNS «... <u>the dirty yarns was goin' round ...</u> » [34, с. 26].

Контекстуальне використання одиниці *yarn* свідчить про збереження синонімізації з лексемами *hair-raiser*, *story* і про встановлення синонімічних відносин з іменниками *anecdote*, *conversation*, *ghost story*, *legend*, *lie*, *parable*, *story*, *tale*, *talk*:

YARN – ANECDOTE, YARN – CONVERSATION: «... each of us had some anecdote to relate ... until the pauses grew longer between the yarns, and ultimately conversation came to a stop» [39, с. 229].

YARN – GHOST STORY / HAIR-RAISER: «... yarns ... with some sort of a ghost in them» [37, с. 313], «... the yarns ... make your 'air stick up stiff» [7, с. 51], «... in preparation for a blood-curdling yarn ...» [44, с. 143].

YARN – LEGEND: «... many stockman's yarns ..., they have all the hazy uncertainty which usually envelops information of the legendary kind» [44, с. 139].

YARN – LIE: «That yarn was a lie» [34, с. 25].

YARN – PARABLE («(esp. in the Bible) a story told to illustrate a moral or spiritual truth»: «I offered to read the Bible to him, but I was always coming across some queer yarn ...» [37, с. 50].

YARN – STORY: «... gruesome stories ... some of them, yarns ...» [14, с. 138].

YARN – TALE: «... yarns of their adventures ..., tales as evocative of shudders as that of the Ancient Mariner to the Wedding» [23, с. 170].

YARN – TALK: «... a stupendous yarn – ... Jack doing the talk ...» [10, с. 38].

Синонімічно використовується словосполучення *to have a yarn* із фразеологізмом *to talk shop*: «We must have a yarn about this presently, but Ruth won't let us talk shop...» [21, с. 22].

З огляду на синтаксичну сполучуваність дієслова *to yarn* можемо зазначити збереження синонімічних кореляцій з *to chat*, *to gossip*, *to talk*:

to CHAT to / with sb. to Gossip with sb. about sth. to TALK to / with sb. about / of sth.	to YARN with sb. «... <u>yarning with Percy ...</u> » [28, с. 67], «... <u>yarned with us ...</u> » [цит. за: 3, с. 756].
---	--

Контекстуальними синонімами дієслова *to yarn* виступають дієслова *to talk*, *to lie*: «... sat and yarned ... Sat and talked ...» [4, с. 123], «They came only to yarn and ... tell lies about themselves, and libel absent friends» [47, с. 43].

У межах загальноанглійського фонду синоніми лексеми *yarn* не є взаємозамінними (наприклад, *to make up

a chat, *to tell a conversation*, *to gossip to sb.*, etc.). Натомість лексема *yarn* задовольняє вимоги до синонімів у будь-якій позиції, в різних синтаксичних конструкціях.

Окрім розглянутих синонімів загальноанглійського рівня, розрізняємо регіональні синоніми – австралізми. За період кінця XVIII – середини XIX століть виник один регіональний синонім лексеми *yarn* – *yabber* (*yabber*) / *yabba* «talk, conversation, discussion, language». Згодом синонімічний ряд поповнили регіоналізми: *cuffer* «a story or yarn, a 'tall story'», *dinkum* (*straight*) *oil* «reliable information, an accurate report», *dit* [In Services' (chiefly naval) speech] «a yarn, a reminiscence», *fairy* (*twister*) «a tall story», *good oil* «reliable (and therefore) welcome information», *illywhack* «the patter of an illy whacker», *mag* «talk, gossip or chat, a tale», *spruik* «a speech, a rant», *wongi(e)* / *wangie* / *wongy* «a conversation, a chat, the local idiom», *yacker* / *yakker* «talk, chatter».

Як свідчить компонентний аналіз семантичної структури цих одиниць, лексема *yarn* має найширший семантичний обсяг. Синоніми *yarn* мають обмежену сферу функціонування (наприклад, *dit* [In Services' speech]). Лексеми *mag*, *spruik*, виникаючи в АВА пізніше за *yarn*, використовуються в аналогічних конструкціях: «... had a bit of a yarn ...» [цит. за: 3, с. 756] ↔ «I usually ... have a bit of a spruik to him ...» [цит. за: 3, с. 622], «... 'ave a bit of a mag with Fredy» [цит. за: 3, с. 380].

В кінці XVIII – середині XIX століть дієслово *to yarn* мало синонімічні відносини з австралізмом *to yabber* (*yabber*) / *yabba* «to talk, to converse», «to say, to ask». Пізніше для дієслова *to yarn* синонімічний ряд австралізмів розширився: *to mag* «to prattle, to talk incessantly», *to spruik* «to hold forth (in public), to deliver a harangue, esp. to advertise a show, etc., to discourse on a subject», *to wongi* «to talk, to tell».

Отже, співвідношення *yarn* із мовними засобами на позначення процесу спілкування і його результату в АВА підтверджує збереження гіперонімічного статусу лексеми *yarn*.

В АВАКС кінця XIX – середини XX століть зберігаються параметри концептуалізації знань і уявлень про діяльність, позначену лексемою *yarn*, актуальні в кінці XVIII – середині XIX століть. Однак набір характеристик комунікації продовжив зростати. Структура концепту YARN деталізується й ускладнюється.

До складу структури YARN / СПІЛКУВАННЯ ми відносимо такі компоненти: 'ДІЯ, ЩО ВІДБУВАЄТЬСЯ (ПРОЦЕС)', 'СИТУАЦІЯ СПІЛКУВАННЯ – місце, час, зміст спілкування', 'УЧАСНИКИ СПІЛКУВАННЯ (КОМУНІКАНТИ) – адресат, адресант повідомлення, комунікативні настанови, стосунки між учасниками'.

Порівняємо наповнення структури концепту в АВАКС кінця XVIII – середини XIX та кінця XIX – середини XX століть.

Обов'язковою залишається наявність щонайменше двох учасників комунікації – 'адресанта' та 'адресата повідомлення', при чому, як і раніше, вербальний зворотній зв'язок не настільки важливий, як контакт на рівні спільних емоцій.

'УЧАСНИКАМИ КОМУНІКАЦІЇ' виступають представники широких верств населення (*boss*, *cronies*, *farm drudges*, *merchant captains*, *landsmen*, *old mates*, *master*,

neighbours, new arrivals та ін.). Правила спілкування залишаються підпорядкованими принципу партнерства, що виявляється у зменшенні дистанції між комунікантами та ігноруванні:

– соціального статусу («... *a yarn with his cronies and the other farm drudges ...*» [11, с. 8], «... *here's the master coming, and you can pitch your own yarn to him*» [11, с. 41]);

– професійної зайнятості («... *merchant captains ... could spin yarns ...*» [23, с. 169], «... *have a yarn with a passing teamster, a drover or bagman ...*» [28, с. 67]);

– стосунків («*Some of me old mates ... turned up for ... a yarn*» [цит. за: 3, с. 756], «... *the yarn I pitch the neighbours*» [20, с. 39], «*We had a yarn with one of these new arrivals ...*» [32, с. 155]).

Вербальна діяльність «having a yarn» залишається швидше прикладом «спільного виконання чогось» (і «пов'язаного із цим почуття»), ніж вербальним самовираженням. У процесі комунікації (*yarn*) один із учасників може лише слухати, не реагувати вербально («... *you two had a stupendous yarn ... – Jack doing the talk, and you listening ...*» [10, с. 38]), необхідною умовою є віра в почуте («*Wot's the good of telling a yarn if it's not believed?*» [41, с. 216]).

Пріоритетними 'КОМУНІКАТИВНИМИ НАСТАНОВАМИ' діяльності, позначеної лексемою *yarn*, в австралійській культурі залишились такі:

'приємно провести час, отримуючи задоволення від спілкування' («... *each could tell a good yarn. So the time passes very pleasantly*» [14, с. 134], «... *to indulge in a yarn*» [13, с. 107]);

'налагодити контакт' («... *have a yarn ... and be unquestionably accepted as one of themselves*» [28, с. 67], «... *he told me his yarn, which somehow endeared him to me*» [42, с. 95], «... *confidentially told me ... yarns*» [26, с. 309]);

Неактуальними виявились настанови 'поділитися досвідом життєдіяльності' та 'отримати пораду'.

Щодо компоненту 'ЗМІСТ СПІЛКУВАННЯ', то, як і раніше, його становить інформація правдива («... *this is a true yarn ...*» [16, с. 41], «... *honest yarns*» [18, с. 50]) і кумедна («... *shaking with laughter at some ... yarn*» [49, с. 18]). Крім того, в АВАКС кінця XIX–XX століть наповнення цієї складової розширилося і охоплює також повідомлення, що не відповідає дійсності («... *those wretched little yarns you make up*» [37, с. 313], «... *how a fellow would sooner any hanged yarn be taken in about him than the truth?*» [37, с. 346], «... *apocryphal yarns as to some trees ...*» [46, с. 176]); містить елементи містифікації («... *some queer yarn ...*» [37, с. 50], «... *there are many stockman's yarns ..., they have all the hazy uncertainty which usually envelops information of the legendary kind*», «... *yarns ... which have to do with this wonderful monster*» [44, с. 139]); є серйозним («... *this is a true yarn, and ... there's nothin' funny in it ... there's nothin' to laugh at in it ...*» [16, с. 41]).

Тематичне спрямуванням 'ЗМІСТУ' комунікації – це, як і в кінці XVIII – середині XIX століть:

вигадані події або події, достовірність яких не можна перевірити («... *yarns of the people that were here first*» [46, с. 256], «... *a queer yarn ... about that 'mythical' col-*

ony» [17, с. 5], «*The old fellow can tell a shady yarn ...*» [37, с. 42]);

особистий досвід, пригоди («*That yarn ... how the girl had turned down Mac ... and married the moneyed Englishman*» [28, с. 61], «... *a muddled yarn about meeting an old chum ...*» [33, с. 112], «... *yarns of their adventures ...*» [23, с. 169], «... *exchanging yarns, the lying records of their criminal lives*» [46, с. 191]);

ділове життя, праця («*I got into a yarn with the Boss, and asked him if could [sic] find us a job*» [цит. за: 3, с. 756]).

'МІСЦЕ СПІЛКУВАННЯ', як і раніше, не обмежується приміщенням. Комунікація протікає і біля вогнища, розкладеного в буші («*It was while bushing ... by a wood fire that we got in the way of telling yarns*» [цит. за: 3, с. 119]), і в будівлі («*Come inside, ... I'll finish the yarn*» [6, с. 36], «*Go in and have a yarn*» [28, с. 129]).

Наповнення складової 'ЧАС СПІЛКУВАННЯ' в структурі концепту YARN дещо змінюється. У сполученнях лексеми *yarn* із темпоративами продовжують реалізовуватися ознаки YARN як 'дечого реального, що має місце у теперішньому часі' («... *now ... with a fixed intention of having ... a yarn*» [13, с. 6]), відбувається 'увечері', 'у темний час доби' («... *after a quiet yarn ... have settled down for the night*» [22, с. 125], «*I'll give her the whole yarn to-night*» [42, с. 171], «*The evening meal was prepared and disposed of, ... the two men ... sat down to indulge in a yarn*» [13, с. 107]).

Крім того, спілкування співвідноситься з майбутнім, не минулим часом (як раніше): («... *at the end of the days We sit and smoke over yarn ...*» [30, с. 373]).

Процес комунікації характеризується як довгочасністю, так і короткою тривалістю.

Ознака 'довгочасність' реалізується в конструкціях з дієсловом *settle (o.s.) (down)*: («... *settled himself comfortably ... prepared to spin me a yarn*» [14, с. 138], «... *settled down ... like for a tough yarn*» [11, с. 44]; із темпоративами: «... *'yarned' far into the night ...*» [цит. за: 3, с. 756].

Концептуальна ознака 'коротка тривалість' актуалізується при контекстуальному використанні ФО *to have a yarn*: («... *have a yarn with Daddy till I get dressed*» [28, с. 129]; в конструкціях із темпоративами («... *yarned with Bourne for a few minutes*» [36, с. 155], «*B.Y. yarned with us awhile ...*» [цит. за: 3, с. 756]).

Отже, категоріальна ознака часу продовжує відображати амбівалентність концепту YARN.

'СТОСУНКИ МІЖ КОМУНІКАНТАМИ' характеризуються як формальні, так і неформальні: («*I got into a yarn with the Boss ...*» [цит. за: 3, с. 756], «... *let's have another long-sleever apiece, an' then I'll finish the yarn*» [6, с. 36], «... *We sit and smoke over yarn and joke ...*» [30, с. 373]).

Метафорична профілізація концепту YARN в АВАКС кінця XIX – середині XX століть інтенсифікується. Продовжується реалізація концептуальних метафор (далі – КМ) YARN ≡ ФІЗИЧНИЙ ОБ'ЄКТ, YARN ≡ АРТЕФАКТ, ВИТВІР МИСТЕЦТВА, YARN ≡ ІСТОТА, YARN ≡ АКТИВНЕ ДЖЕРЕЛО ЕНЕРГІЇ, YARN ≡ ІЖА. Крім того, для репрезентації концепту залучено метафори YARN ≡ КОНТЕЙНЕР, YARN ≡ РИБА.

Розглянемо виділені КМ.

КМ **YARN** ≡ **ФІЗИЧНИЙ ОБ'ЄКТ**. Основними засобами кодування залишаються предметний, дімensionальний коди культури. Інноваційним є використання акціонального коду.

Завдяки використанню лексеми *yarn* з показниками множини концепт YARN, як і раніше, постає як 'дещо множинне': «... *many stockman's yarns* ...» [44, с. 139], «*A lot of the yarns are made up* ...» [50, с. 27], «... *one of those ... yarns* ...» [37, с. 313].

Як і в АВАКС кінця XVIII – середини XIX століть, *yarn* може бути виміряне або мати ознаку 'безмірність' («... *yarning interminably*» [45, с. 112]).

На новому етапі розвитку АВАКС концепт YARN існує не лише як 'дещо дискретне, що має частини і кінець' («... *fragmentary ... yarns*» [26, с. 308], «... *had a bit of a yarn* ...» [цит. за: 3, с. 756], «... *a portion of my yarn*» [15, с. 105], «*My yarn has ... spun itself out, and ... the rest must be kept for another evening*», «... *hasn't given us his yarn quite complete*» [41, с. 208]), але і як 'дещо цілісне' («... *all the yarn about him*» [37, с. 17], «... *the whole yarn* ...» [42, с. 171]).

Продовжується репрезентація YARN як 'дечого реального', що має фізичні характеристики («... *a solid yarn*» [11, с. 61], «... *a tough yarn*» [11, с. 44]), що можна перемістити («... *to carry yarns between people*» [37, с. 151]).

Крім того, за аналогією до фізичного об'єкта, *yarn* можна використати для виробництва («... *a rough chart that we compiled from all the fag-ends of yarns and gossip*...» [46, с. 171]), можна вкоротити («... *we must cut the yarn for here is our camp*» [40, с. 117]).

За допомогою атрибутивних конструкцій з *yarn* реалізується концептуальна ознака 'розмір'. Концепт YARN характеризується не лише як 'дещо довге', але і як 'дещо коротке'. Так і розмова може бути (не)тривалою: «... *little yarns* ...» [37, с. 313], «... *that's a long yarn*» [14, с. 146].

КМ **YARN** ≡ **КОНТЕЙНЕР**. Основні засоби кодування – елементи просторового коду. Завдяки використанню лексеми *yarn* в конструкціях з прийменниками *in*, *into* актуалізується концептуальна ознака 'вмістилище': «... *he got into a yarn with Alf*» [26, с. 291], «... *yarns ... with some sort of a ghost in them*» [37, с. 313], «... *this is a true yarn, ... there's nothin' funny in it.*» [16, с. 41]).

YARN постає як 'дещо, що можна відкрити', тобто розпочати оповідання, розмову: «*Long before the opening of this yarn* ...» [5, с. 25].

КМ **YARN** ≡ **АРТЕФАКТ, ВИТВІР МИСТЕЦТВА**. Основними засобами кодування залишаються елементи духовного, предметного, акціонального кодів: «... *good yarns, well spun*» [48, с. 34], «... *some fine yarns* ...» [12, с. 24], «... *richly embroidered yarns of their adventures*» [23, с. 169].

Тематична приналежність дієслів у сполученні з лексемою *yarn* також демонструє сприйняття цього феномену як продукту креативної діяльності: «... *to spin me a yarn*» [14, с. 138], «... *yarns you make up* ...» [37, с. 313].

КМ **YARN** ≡ **ЖИВА ІСТОТА**. Основними засобами кодування продовжують виступати елементи акціонального коду, та залучаються елементи духовного

коду. Концепт YARN постає як 'дещо рухливе, динамічне' завдяки конструкціям лексеми *yarn* із дієсловами руху: «*Yarns go best when pipes are glowing*» [43, с. 132], «*As my yarn progressed* ...» [15, с. 166].

Концепт репрезентується як жива істота, що має силу («... *to tone down the awful strength of the yarn*» [45, с. 80], «*That's a mighty ... yarn*» [9, с. 63]); має голос («... *after a quiet yarn* ...» [22, с. 125]); характеризується відсутністю інтелекту («... *this stupid yarn* ...» [21, с. 37], «... *a foolish yarn* ...» [21, с. 22], «... *idiotic yarns*» [26, с. 309]); має почуття гумору («... *the humour of his good yarns made atonement for the rest*» [35, с. 88]); проявляє емоції («... *the snivelling yarn*» [38, с. 275]); може стомлюватися («... *a weary yarn*» [26, с. 59]); може бути вбитою («... *sits and murders honest yarns*» [18, с. 50]).

КМ **YARN** ≡ **АКТИВНЕ ДЖЕРЕЛО ЕНЕРГІЇ**. Основні засоби кодування, як і раніше, – елементи акціонального коду. У дієслівних і атрибутивних конструкціях YARN виступає в ролі 'агенса', маючи певний вплив на об'єкт дії: «... *the yarns ... make your 'air stick up stiff'*» [7, с. 51], «... *yarns that made the hair stiffen on the scalp and cause a feeling of chill on the spine*» [14, с. 138], «... *some hair-raising yarns*» [48, с. 74], «*The yarn has knocked me silly*» [17, с. 19], «*Startling yarns of every kind*» [цит. за: 3, с. 444].

КМ **YARN** ≡ **ІЖА**. Основними засобами кодування є не лише елементи акціонального, а й гастрономічного коду культури. Лексема *yarn* сполучається із дієсловами на позначення прийому їжі: «... *I never could swallow all the yarn* ...» [37, с. 17], «... *if they don't suck in the first yarn* ...» [37, с. 345], «... *any hanged yarn be taken in* ...» [37, с. 346], «*A lot of the yarns are made up ... I pretend to take it all in* ...» [50, с. 27].

Мовна одиниця *yarn* також використовується із атрибутами, що характеризують продукт харчування: «*His yarns were racy*» [19, с. 23], «... *some spicy yarn*» [49, с. 18].

Залучення гастрономічного коду культури для метафоричної профілізації концепту YARN висвітлює концептуальну ознаку 'вітально важливий компонент життєдіяльності'. Іншими словами, ця діяльність (*yarn*) необхідна австралійцям для повноцінного існування.

КМ **YARN** ≡ **РИБА**. Основні засоби кодування – елементи зооморфного коду культури. Цю метафору актуалізують такі атрибути лексеми *yarn*, як *fishy*, *fish*: «*That's a mighty fishy yarn*» [9, с. 63], «... *the old German told him some fish yarn*» [25, с. 60].

Аксіологічні ознаки концепту YARN залишаються амбівалентними. Оцінний модус емоцій, викликаних феноменом *yarn*, як негативний («... *that awful yarn?*» [29, с. 148], «... *My pitiful yarn would fail me* ...» [27, с. 165]), так і позитивний («*He used to delight in going to travellers' camps to have a 'yarn'* ...» [цит. за: 3, с. 756], «... *to indulge in a yarn*» [13, с. 107], «... *the man likes a good yarn*» [цит. за: 3, с. 756], «... *his latest comic yarn*» [42, с. 137]).

В атрибутивних конструкціях з лексемою *yarn* використовуються експресиви як з інгерентною (*hanged*, *queer*, *stupendous*, *wretched little* тощо), так і з адгерентною експресивністю (*blood-curdling*, *dry*, *fishy*, *quiet*, *shady*, *solid*, *tall*, *tough* тощо).

За рахунок маркерів інтенсифікації ознаки YARN постає як 'дещо, дуже позитивне' («... *the wonder-fullest yarn* ...» [2, с. 91], «... *richly embroidered yarns* ...» [23, с. 169]) і 'дещо дуже негативне' («... *an awful long yarn* ...» [10, с. 78], «... *a mighty fishy yarn*» [9, с. 63]).

Зазначимо девіацію від норми, за рахунок якої досягається інтенсифікація експресивності: утворення найвищого ступеня порівняння багатокomпонентного прикметника суплетивним способом – *the wonderfullest*.

В АВАКС кінця XIX – середини XX століть ідеться навіть про формування певного стандарту YARN: «*It's a regular old standard yarn, and I daresay could be traced back to the times of Governor Macquarie*» [46, с. 138], «*There's the usual yarn about a jackeroo mistaking Thompson for a brother rouser*» [31, с. 202], «*Had you a yarn with him?*» «*Not much of a yarn certainly* ...» [26, с. 227].

Висновки. Концепт YARN продемонстрував лінгвокультурну спадкоємність в австралійській англомовній картині світу кінця XIX – середини XX століть порівняно з кінцем XVIII – серединою XIX століть.

Ключове слово-репрезентант концепту не зазнало семантичного розвитку, проте послужило базою морфологічної деривації. Номінативне поле концепту суттєво розширилося за рахунок як регіонально немаркованих одиниць, так і, більшою мірою, австралізмів. При цьому лексема *yarn* утримала гіперонімічний статус. Збережено раніше утворені ФО з компонентом *yarn* та сформовано фразеологізм *snake yarn*.

Складові структури концепту було збережено та інформативно розширено. Наповнення складових 'учасники спілкування', 'місце' та 'стосунки між комунікантами' залишилося таким, як і раніше. Важливим є принцип партнерства, контакт на рівні спільних емоцій. Тематика спілкування не змінилася і охоплювала широкий спектр тем.

'Зміст спілкування' утворювала інформація не лише правдива і кумедна, а й така, що не відповідає дійсності, містить елементи містифікації, є серйозною. Наповнення складової 'час' зазнало змін в плані співвідношення спілкування не лише з теперішнім часом, вечором, а і з майбутнім (не з минулим, як це було раніше). Пріоритетними 'комунікативними настановами' залишилися: 'приємно провести час, отримуючи задоволення від спілкування' та 'налагодити контакт', а неактуальними стали настанови 'поділитися досвідом життєдіяльності' та 'отримати пораду'.

Для метафоричної профілізації концепту YARN залучено вже задіяні на попередньому етапі розвитку австралійської англомовної картини світу та нові коди культури. З метою репрезентації концепту застосовувалися не лише раніше актуалізовані, а й нові метафори (YARN ≡ КОНТЕЙНЕР, YARN ≡ РИБА). Метафорична репрезентація YARN демонструє сприйняття цього феномена як амбівалентного, що поєднує часом протилежні ознаки. Це – діяльність, вітально необхідна австралійцям.

Зростає набір експресивних мовних засобів для характеристики *yarn*, що відображає загальну тенденцію носіїв австралійської англомовної культури до емоційного сприйняття дійсності.

Виник певний стандарт YARN / СПІЛКУВАННЯ, що підтверджує зростання важливості цього специфічного концепту в австралійській англомовній картині світу.

Перспектива подальших розвідок полягає в дослідженні еволюції концепту YARN в австралійській англомовній картині світу кінця XX – початку XXI століття.

Література:

1. Жукова Н.М. Лінгвокультурна спадкоємність та інновації в репрезентації концепту YARN в австралійській англомовній картині світу кінця XVIII – середини XIX століть // Н.М. Жукова // Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики: зб. наук. праць. – К.: Логос, 2012. – Вип. 22. – С. 53–67.
2. Abbott J. H. M. Tommy Cornstalk: Being Some Account of the Less Notable Features of the South African War from the Point of View of the Australian Ranks [Electronic resource] / J. H. M. Abbott. – London, New York, Bombay: Longmans, Green and Co., 1902. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/abbtomm>.
3. The Australian National Dictionary: A Dictionary of Australianisms on Historical Principles / [ed. by W. S. Ramson]. – Oxford, et. al.: OUP, 1997. – 814 p.
4. Barry J.A. Barton's Jackeroo [Electronic resource] / J.A. Barry // Steve Brown's Bunyip and Other Stories. – Sydney: N.S.W. Bookstall Co., 1905. – P. 120–130. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/barstev>.
5. Barry J.A. Ex Sardanapalus [Electronic resource] / J.A. Barry // Steve Brown's Bunyip and Other Stories. – Sydney: N.S.W. Bookstall Co., 1905. – P. 23–33. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/barstev>.
6. Barry J.A. Mo-poke! [Electronic resource] / J.A. Barry // Steve Brown's Bunyip and Other Stories. – Sydney: New South Wales Bookstall Co., 1905. – P. 34–38. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/barstev>.
7. Barry J.A. Number One North Rainbow [Electronic resource] / J.A. Barry // Steve Brown's Bunyip and Other Stories. – Sydney: N.S.W. Bookstall Co., 1905. – P. 43–55. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/barstev>.
8. Baynton B. Bush Church [Electronic resource] / B. Baynton // Bush Studies. – London: Duckworth and Co., 1902. – P. 48–62. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/p00031>.
9. Becke L. The Fate of the Alida [Electronic resource] / L. Becke // By Reef and Palm and Other Stories. – London: T. Fisher Unwin, 1898. – P. 58–68. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/p00065>.
10. Bolderwood R. The Fencing of Wandaroona: A Riverina Reminiscence [Electronic resource] / R. Bolderwood // A Romance of Canvas Town and Other Stories. – London: Macmillan and Co., 1901. – P. 15–83. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/bolroma>.
11. Bolderwood R. A Sydney-Side Saxon [Electronic resource] / R. Bolderwood. – London: Macmillan and Co., 1891. – 96 p. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/bolsydn>.
12. Bonwick J. The Tasmanian Lily [Electronic resource] / J. Bonwick. – London: Henry S. King, 1873. – 147 p. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/bontasm>.
13. Boos Ch., de. A Settler and a Savage: One Hundred Years Ago in Australia [Electronic resource] / Ch. de Boos. – Sydney The N. S. W. Bookstall Co., 1906. – 218 p. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/debsett>.
14. Boothby G.N. The Race of Life [Electronic resource] / G.N. Boothby. – London: Ward Lock and Co., 1906. – [2nd ed.]. – 170 p. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/boorace>.
15. Boothby G.N. In Strange Company: A Story of Chili and the Southern Seas [Electronic resource] / G.N. Boothby. – London:

- Ward, Lock and Bowden, 1894. – 170 p. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/booinst>.
16. Chee A. Bill's Yarn and Jim's [Electronic resource] / A. Chee // *The Bulletin Story Book: A Selection of Stories and Literary Sketches from «The Bulletin»*. – Sydney: The Bulletin Newspaper Company, 1902. – P. 41–44. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/bulstor>.
  17. Dawe C. The Golden Lake: The Marvellous History of a Journey Through the Great Lonely Land of Australia [Electronic resource] / C. Dawe. – London: Trischler and Company, 1890. – 209 p. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/dawgold>.
  18. Dennis C.J. The Bore [Electronic resource] / C.J. Dennis // *Backblock Ballads and Later Verses*. – Sydney: Angus and Robertson, 1918. – 50 p. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/v00032>.
  19. Duffy Ch. G. My Life in Two Hemispheres [Electronic resource] / Ch. G. Duffy. – London: T. Fisher Unwin, 1898. – 80 p. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/fed0001>.
  20. Dyson E. Jonah's Luck [Electronic resource] / E. Dyson // *Rhymes from the Mines and Other Lines*. – Sydney: Angus and Robertson, 1896. – P. 37–39. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/dysrhm>.
  21. Favenc E. The Moccasins of Silence [Electronic resource] / E. Favenc. – Sydney, Melbourne, Adelaide, Brisbane and London: George Robertson & Co., 1896. – 67 p. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/favmocc>.
  22. Fullerton M.E. Cattle. Pastoral [Electronic resource] / M.E. Fullerton // *The Australian Bush*. – London, Toronto: J. M. Dent and Sons, 1928. – P. 124–127. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/p00026>.
  23. Fullerton M.E. Pearlina in Australian Waters [Electronic resource] / M.E. Fullerton // *The Australian Bush*. – London, Toronto: J.M. Dent and Sons, 1928. – P. 168–171. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/p00026>.
  24. Furphy J. Foreword [Electronic resource] / J. Furphy // *The Buln-Buln and the Broлга*. – Sydney, London: Angus and Robertson, 1948. – P. 3–5. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/p00106>.
  25. Furphy J. Rigby's Romance: A «Made in Australia» Novel [Electronic resource] / J. Furphy. – Melbourne : C.J. DeGaris Publishing House, 1921. – 174 p. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/p00105>.
  26. Furphy J. Such Is Life, Being Certain Extracts from The Diary of Tom Collins [Electronic resource] / J. Furphy // Sydney: The Bulletin Newspaper Company, 1903. – 348 p. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/p00015>.
  27. Goode W.T. The Loafer's Lay [Electronic resource] / W.T. Goode // *Hits! Skits! And Jingles!* – Sydney: The Bulletin Newspaper Publishing, Limited, 1904. – P. 165–166. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/goohits>.
  28. Hardie J.J. The Bridle Track [Electronic resource] / J.J. Hardie. – Sydney: Angus and Robertson, 1936. – 162 p. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/harbrid>.
  29. Ironbark. Handmarks [Electronic resource] / Ironbark // *The Red Kangaroo and Other Australian Short Stories* / [ed. by W. R. Charleton]. – Sydney: John Fairfax, 1907. – P. 143–148. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/charedk>.
  30. Kendall H. The Song of the Shingle-splitters [Electronic resource] / H. Kendall // *Poems of Henry Kendall*. – Sydney: Angus and Robertson, 1920. – P. 373–374. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/v00009>.
  31. Lawson H. Baldy Thompson [Electronic resource] / H. Lawson // *While the Billy Boils*. – Sydney: Angus and Robertson, 1896. – P. 155–164. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/p00008>.
  32. Lawson H. Coming Across – A Study in the Steering [Electronic resource] / H. Lawson // *While the Billy Boils*. – Sydney: Angus and Robertson, 1896. – P. 155–164. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/p00008>.
  33. Lawson H. Drifting Apart [Electronic resource] / H. Lawson // *Triangles of Life and Other Stories*. – Melbourne, Sydney: Lothian Book Publishing Co., 1913. – P. 109–115. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/p00007>.
  34. Lawson H. The House that Was Never Built [Electronic resource] / H. Lawson // *Romance of the Swag*. – Sydney: Angus and Robertson, 1924. – P. 18–26. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/p00007>.
  35. Lawson H. Peter Anderson and Co. [Electronic resource] / H. Lawson // *In The Days When The World Was Wide*. – [rev. ed.] – Sydney: Angus and Robertson, 1900. – P. 88–91. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/v00002>.
  36. Manning F. The Middle Parts of Fortune: Somme and Ancre, 1916 [Electronic resource] / F. Manning. – Glasgow: The Piazza Press, 1929. – 222 p. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/manmidd>.
  37. Martin C. An Australian Girl [Electronic resource] / C. Martin. – London: Richard Bentley and Son, 1891. – [2nd ed.] – 419 p. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/p00113>.
  38. Martin C. The Silent Sea [Electronic resource] / C. Martin. – London: Richard Bentley and Son, 1892. – P. 166–306. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/p00079>.
  39. McG. The Burial Service of a Musician [Electronic resource] / McG // *The Bulletin Story Book: A Selection of Stories and Literary Sketches from «The Bulletin»*. – Sydney: The Bulletin Newspaper Company, 1902. – P. 228–229. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/bulstor>.
  40. Newland S. Paving the Way: A Romance of the Australian Bush [Electronic resource] / S. Newland. – Adelaide: Rigby Limited, 1954. – 425 p. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/p00114>.
  41. Nisbet H.F. V. The Land of Hibiscus Blossom: A Yarn of the Papuan Gulf [Electronic resource] / H.F. V. Nisbet. – London: Ward and Downey, 1888. – 222 p. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/nisland>.
  42. Nisbet H. Swampers: A Romance of the Westralian Goldfields [Electronic resource] / H. Nisbet. – London: F. V. White and Co, 1897. – 179 p. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/nisswam>.
  43. Ogilvie W.H. How We Won the Ribbon [Electronic resource] / W.H. Ogilvie // *The Bulletin Reciter: a Collection of Verses for Recitation from «The Bulletin»*. – Sydney: The Bulletin Newspaper Company, Limited Publishers, 1901. – P. 132–134. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/v00041>.
  44. Patchett M. The Story of a Photograph [Electronic resource] / M. Patchett, A. Harriet // *Coo-ee: Tales of Australian Life by Australian Ladies*. – London: Richard Edward King, 1891. – P. 133–146. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/p00100>.
  45. Paterson A.B. An Outback Marriage: A Story of Australian Life [Electronic resource] / A.B. Paterson. – Sydney: Angus and Robertson, 1906. – 157 p. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/p00054>.
  46. Ranken G. Windabyne: A Record of By-gone Times in Australia [Electronic resource] / G. Ranken. – London: Remington and Company, 1895. – 277 p. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/ranwind>.
  47. Rudd S. Our New Selection [Electronic resource] / S. Rudd. – Sydney: Bulletin Newspaper Co., 1903. – 93 p. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/p00005>.
  48. Spielvogel N.F. The Gumsucker at Home [Electronic resource] / N.F. Spielvogel. – Melbourne, Sydney, Adelaide, Brisbane: George Robertson & Company, 1914. – 77 p. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/spigums>.
  49. Stone L. Jonah [Electronic resource] / L. Stone. – London: Methuen and Co. Ltd., 1911. – 175 p. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/p00032>.
  50. Wenz P. Diary of a New Chum [Electronic resource] / P. Wenz. – Melbourne: Book Lovers Library, 1908. – 32 p. – Access mode: <http://purl.library.usyd.edu.au/setis/id/wendiar>.

Жукова Н. М. Репрезентация концепта YARN в австралийской англоязычной картине мира конца XIX – середины XX веков

Аннотация. Статья посвящена изучению лингвокультурной преемственности специфического концепта YARN в австралийской англоязычной картине мира кон.. XIX – сер. XX вв. Проанализированы инновационные вербальные средства и способы репрезентации концепта. Исследованы модификации в структуре концепта.

Ключевые слова: австралийская англоязычная картина мира, лингвокультурная преемственность, код культуры, специфический концепт YARN, метафора, структура концепта.

Zhukova N. Representation of concept of YARN in the Australian English worldview in the late XIXth – middle XXth centuries

Summary. The article is devoted to study of linguistic and cultural succession of specific concept of YARN in the Australian English world view in the late XIXth – middle XXth centuries. Innovative verbal means and ways of representing concept are analyzed. Modifications in the structure of concept are studied.

Key words: Australian English worldview, linguistic and cultural succession, code of culture, specific concept of YARN, metaphor, structure of a concept.